

Landskap: Småland Upptecknat av: Nils A. Gerward
Härad: Konga Adress: l. Järrestad
Socken: S. Sandsjö Berättat av Aug. Jonasson
Uppteckningsår: 1934 Född år i

Uppteckningen rör

Fisket i Sandsjön.

5 bl. med 1 teckn.

Skriv endast på denna sida!

5 sid.

4574

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Ingen begränsad fiskerätt.

Sjön är mycket rik på fisk, men eftersom bottnen är för det mesta sand, är fisken mager.

Den förhärskande båttypen har 3 plank, 3 bord, 2 toft, en i aktern och en vid årorna. Dessutom finns en liten brädbit i fören på näst översta bordet. Båten har 2 par knä och ett par årtullar, som sitta utanpå översta bordet.

I bottnen har båten följande dimensioner: akterns bredd 60 cm., bredden vid årtullarna 73 cm och bottnens längd 380 cm.

Vid relingen följande dimensioner: akterns bredd 107 cm, bredden över årtullarna 134 cm, båtens längd 460 cm.

Akterspegeln lutar svagt bakåt. Höjd 48 cm.

Stäven lutar starkt framåt. Höjd 90 cm.

Nät användas endast om våren vid lektiden för mört och braxen. Man använder nästan uteslutande nät med bly i undertälnen. Som flöte användes alltid näver.

Båtar

Redskap

4574

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Ryssjerna, som här användas, äro av en helt annantyp än de som användas i närliggande sjöar.

Storbågen är av rundjärn, böjt till en rektangel, 120 x 90 cm. Ringarna, 8 st., äro också av rundjärn, samtliga med ungefär 30 cm diameter. De närmast storbågen äro något större.

2 strutar av mera finmaskigt nät.

Ryssjan har 3 armar. De yttersta 3 meter långa. Den mellersta 5 meter. Alla armarna ha en höjd av 60 cm. Den mellersta armen har korkflöten, saknas på sidoarmarna. Från sidoarmarna in mot storbågen är på vardera sidan en snedställd nätvägg /se fig. sid. 5/. Dessa väggar bilda tillsammans med sidoarmarna en tredje strut samtidigt som de förtränga ingången till ryssjan.

Drag på abbotre och gädda. Det var bäst använda mer än ett drag. Då man en tid använt ett drag, vänjer sig fisken vid detta och nappar inte längre. Alla drag kunna ur denna synpunkt vara lika bra.

De gamla dragen gjorde man av en kopparsked, som blankpolerades.

4574
3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Vid drag såväl som vid annat krökfiske tog man upp fisken med en håv. Man hade en mindre håv, som man tog fisken med. Ville man så ha fisken levande någon tid, släppte man ned den i en större håv, som man hade vid sådan om- eller efter båten.

Rev brukade man använda lika mycket om dagen som om natten. Meäst använde man rev med 100 krok^{ar}. Bästa resultatet fick man, om den lades ut vid blåsigt vä- der. Då lade man ut den på eftermiddagen och tog in den vid 7 -8 tiden följande morgon. Som a^{gn} hade man mask. Det var mör^t, abborre samt någon gädda man brukade få på rev. Någon gång kunde man få lite ål. Men annars är ålen knapp.

Tidigt på våren, omedelbart efter islossningen, brukade man göra iordning vasarna. Man drev ned långa stö- rar i botten på sjön. Omkring 6 st till varje vase. Mellan dessa störrar snodde man så in gränris. Fiskarna drogs till dessa var^{as} och lekte där. Även efter lektiden brukade de hålla till i närheten av vasar- na.

4574

4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

På vintern brukar man angla. Som agn har man mört. Angelkroken fick man vakta, så att den inte frös fast. Snöret lades över en böjlig vidja som var fastsatt i isen. Då det var napp, drogs snöret av, och "skian", som vidjen kallades, reste sig och markerade på detta sätt att det var napp.

På vintern, vid tunn klaris, brukade man ibland roa sig med att "skräcka gäddor". Då en gädda såmmade tätt under isen, slog man över henne med en klubba så att hon "svimlade".

Förr brukade man ljustra gäddor. Man eldade i ett brandjärn med furuvedstickor. Brandjärnet sattes i framändan på båten. Då en gädda lockades upp av ljuset, högg man henne med ett ljuster, ett gaffelformat järn med hullingar på tänderna.

Kräfter fiskas i bur. Som agn har man mört, skuren i småbitar.

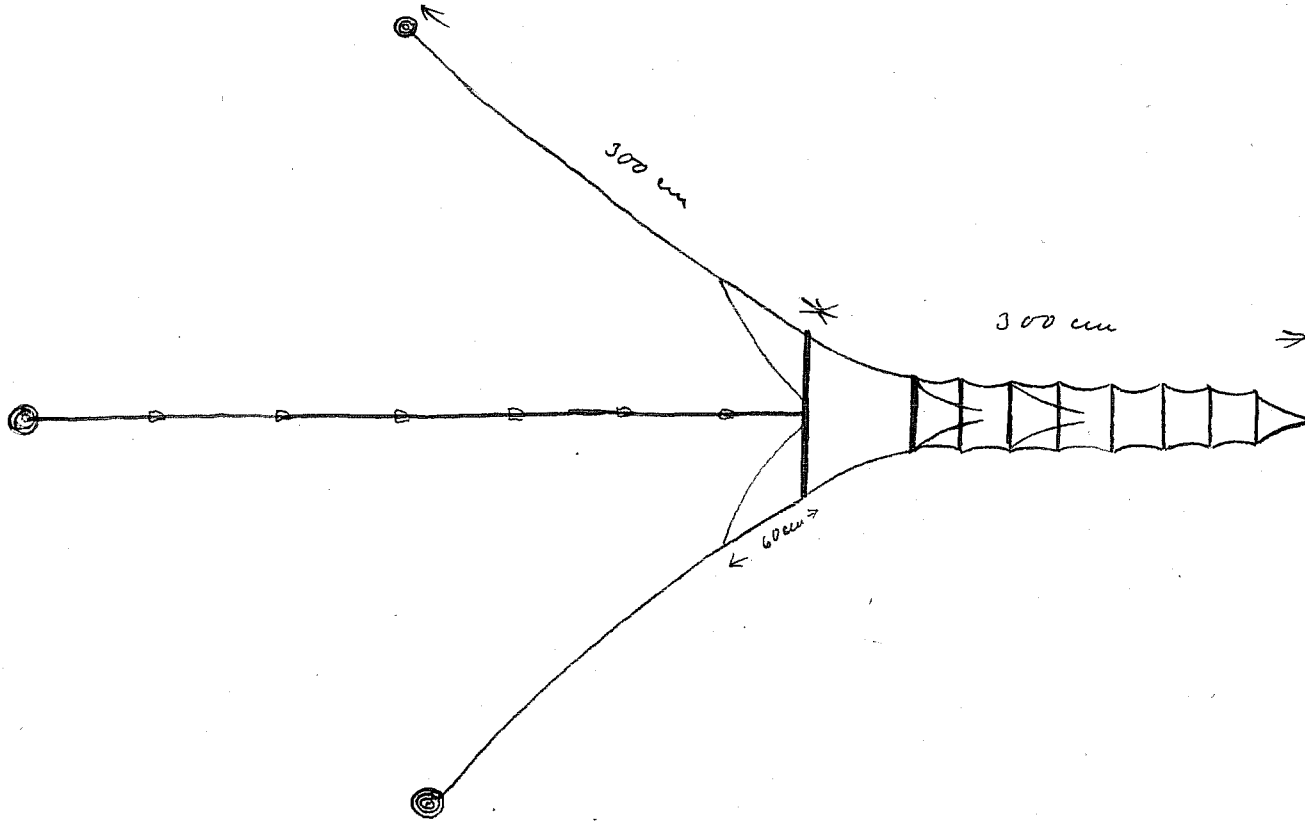
4574

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

RYSSJA FRÅN SANDSJÖN.

Teckn. o. uppm.: Gerward.

Skriv endast på denna sida!